

בצרפת נהוג בקולנוע לתת טיפ לסדר-נית, המובילה את הצופה לכסאו.

אחת הבדיחות מספרת על צופה קמפן, שבכנס לסרט בלשי ולא נתן את הטיפ לסדרנית. זו המתנה דקה או שתיים, ואז התכופה אל הצופה, ולחשה לאוזנו: "אדון, הן הטבח הוא הרוצח!"

בטלוויזיה הישראלית, חזרת בדיחה זו מדי שבוע. בכל פעם שהצופה רואה קטע של סדרה מצולמת (כגון "אבא גוריו", או "הסחנה שעל הנהר") מוסיפה הקריינית, בחיוך מתוק: "בשבוע הבא תראו את הפרק הבא, ובו גוסס פלוני, נרצח אלמוני, מתחנת העלמה שלמוני."

קשה לתאר מינהג אידייתי יותר. מכיוון שהסדרות האלה (מלבד "ההגדה לבית פורסייס") אינן מרתקות ביותר גם בלאו הכי, הרי הודעה זו מראש הורגת את שארית העניין שיכול היה להיות בהן.

נראה שמישהו מתאמץ להוסיף טקסט למגישות התוכניות האומללות, שבדרך כלל אין להן מה לומר. אז מוטב שלא יעשו זאת על חשבון הצופים.

יש כמה סממנים פשוטים, המראים מהי רמת הטלוויזיה.

למשל:

הכתב פלוני מראיין את הרמטכ"ל, הרמטכ"ל מדבר, ומגיע תורה של השאלה הבאה.

לפתע קופצת המצלמה, ועל המסך מופיע פרצוף הזוהר של הכתב, בגודל טבעי, כשהוא מדקלם את המצאה כנער ברימיצה, ומתחנן לפני המצלמה כמו עלמה בפני מחזר עשיר.

הצופה האינטליגנטי שואל את עצמו: איך צלם קדם זהו הרי בתמונה הקודמת ישב הכתב מול הרמטכ"ל, והרמטכ"ל ישב כשגבו אל הקיר, האם צילמה ה"מצלמה דרך קיר זהו ואיך הגיעה לשם במהירות כל רבהו?

החשובה היא פשוטה: קטעים אלה של הכתב, המדקלם את שאלותיו, כלל לא צולמו בעת הראיון, אלא אחרי. אחרי צולמים הראיון והמראיין הלך לעיר סוקיו, נשאר הכתב בחדר, משנה את מקומו, ומצלם במלוא הדרו כשהוא חוזר (בצורה מתוקנת) על השאלות ששאל קודם לכן. בעת "בישול" הראיון באולפן, מוכנסות תמונות אלה במקום המקוריות.

כל זה בא כדי לאפשר לכתב להציג

למי, למי

יש יותר כבוד?

במבט ספורט השבוע, לא דווח על שני משחקי הכדורגל שנערכו באיצטדיון בלומפילד ביפו. צלמי הטלוויזיה יצאו אומנם לאיצטדיון כדי לצלם את המשיחיים, אך הם נחמו ככל הצופים, מבלי להפעיל את המצלמות.

הסיבה? מאבק יוקרה על כבוד. כאשר הגיעו הצלמים לאיצטדיון, הם התבקשו לעזוב הסדרנים להיכנס משער אחר, המרוחק מאוד מעמדת הצילום. הצלמים נעלבו, ראו בכך התנכלות לעובדי דתם, הכריזו על שבתה במקום. אין ספק, הצלמים צודקים מאה אחוז. אין שום סיבה להריץ אותם ולחטריח אותם לחינם.

אבל מדוע, לכל הרוחות, צריכים הצופים לשלם בעד הפגיעה בכבודם?

את עצמו לפני מאות אלפי הצופים, שאינם מעוניינים בו, אלא ברמטכ"ל. בטלוויזיה תרבותית, מינהג זה אינו קיים. בשעת השאלות מצולם המראיין מאחור או מהצד - אם בכלל. כי צלם טוב יצלם באותו רגע דווקא את המראיין, כדי לקלוט את הבעת-פניו ה-

אילנית צעד קדימה

הטלוויזיה הישראלית התקדמה השבוע צעד גדול קדימה: כוכבת הזמר הפופולרית רית אילנית תישלה, כנראה, מטעמה לייצג את ישראל בתחרות הזמר והפזמון באדינבורג, ותשודר בשידור חי במרבית תחנות אירופה. מנהלת התוכניות העבריות בטלוויזיה הישראלית, אסתר פרי, שבילשה את המיבצע מאחורי הקלעים, בחרה באילנית, כי היא זכתה במקום ראשון בפסטיבל הזמר והפזמון של רשות השידור. נוסף על כך אילנית (ששמה האמיתי הוא חנה צה) היא צעירה בלונדינית, חמודה, בעלת אישיות סלובודינית מובהקת וחן צברי משובב. חוץ מזה היא מוכנה לנסוע לתחרות בינלאומית זו, על חשבונה. לטלוויזיה הישראלית אין תקציב

מתחת לאנטנה

לממן את נסיעתה. לפי תקנון התחרות תצטרך אילנית להופיע בשידור מקורי חדש. בינתיים התקשרה הטלוויזיה בדחיפות עם הנהלת התחרות כדי לוודא אם לא יאחרו את מועד ההרשמה, ועם שגרירות ישראל בלונדון, כדי שייסעו לה למצוא שני ישראלים מתאימים, שיסייעו לנסוע לסקוטלנד, לשמש שופטים בתחרות. בי-התאם לתקנון הבינלאומי של התחרות, חייבת כל מדינה משתתפת לשגר שופטים שאסור להם להמנות על עובדי רשות השידור. ● בסרט שהופק לטלוויזיה הישראלית באולפני רול על פרנסות קלות, ניסה הצלם הבמאי רוד גורפינקל לדווח על עוד פרנסה קלה בישראל - הזנות. להדגמה צילם זונות בפעולה. מנהלת התוכניות בטלוויזיה החליטה, בעצת היועץ המשפטי של רשות השידור, כי הקנת פרצופי בעלות המקצוע העתיק ביותר בעולם, עלולה לחשוף את הטלוויזיה לתביעות משפטיות, וגזרה עליהם את המספריים. ● תוכנית סמי וסוסו תצא בקרוב להופעה ממושכת. לפי התכנון תוקלטנה מדי פעם רק תוכניות מיוחדות בשידור. הטביחה את הסיבה כותבת התסריטים לינה אור פק: "מוטב שהשידור יתפסק בעודנה בשיאה, מאשר תמאס כליל על הצופים

לזונות - אין כניסה

לטלוויזיה!

הצעירים. הבמאי המוכשר אנמואן פאלה ביטא את הרגשתו של עורכי ה"תוכנית במלים פשוטות יותר: "אני כבר עייף מן התוכנית הזאת." איש לא שאל את פי הילדים עצמם. ● בעוד זאב לוי, מחברת הד ארצי מנסה למכור בניוירוק את הסרט הצבעוני של פסטיבל הזמר החסידי, עם פס קול באנגלית, פרי עטו של דן אלמגור, שהופק באולפני היצגיה בקופרודוקציה עם הטלוויזיה הישראלית, בה הוקרן בשחור לבן, הוחל בהפקת שתי קופרודוקציות חדשות בצבע: לחקת בת שבע ועינבל בבימוי אלדר.

האירופאית אירוויזיון, שתערך בחודש מרץ באדינבורג, ותשודר בשידור חי במרבית תחנות אירופה. מנהלת התוכניות העבריות בטלוויזיה הישראלית, אסתר פרי, שבילשה את המיבצע מאחורי הקלעים, בחרה באילנית, כי היא זכתה במקום ראשון בפסטיבל הזמר והפזמון של רשות השידור. נוסף על כך אילנית (ששמה האמיתי הוא חנה צה) היא צעירה בלונדינית, חמודה, בעלת אישיות סלובודינית מובהקת וחן צברי משובב. חוץ מזה היא מוכנה לנסוע לתחרות בינלאומית זו, על חשבונה. לטלוויזיה הישראלית אין תקציב

מדגיש, "זה ניסוח פרשני". מותר לומר: "פלוני אמר לכתבנו, כי המשטרה התר"חסה אל המפגינים ביד קשה". הדוגמא אינה רק מעניינת אלא אף

ספונסאנית בשעה שהוא שומע את הרשאה.

חדשות

למי מותר

לפרש?

הדריך לאנשי החדשות ברשות השידור, הופץ בשבוע שעבר בין עובדי הרשות: התדריך, פרי עטו של נקדימון רוגל, עורר הסיסה נועמת בין עובדי החדשות בי-טלוויזיה.

ביום שישי האחרון נפגשו עורכי החדשות הבכירים בטלוויזיה, עם רוגל ו"מנכ"ל רשות השידור שמואל אלמוג. הדין בתדריך הנ"ל עורר תגובות בוז ולעג. שמעון סלר מצא בתדריך סתירות פנימיות מגוחכות ביותר. דן שילון תמה באירוניה על שאלמוג עצמו לא כתב את ההנחיות שתדריך, והאשים את הנהלת הרשות בכתובת התדריך על מנת לסבר את אוזנו של השר הממונה יגאל אלון. אלי ניסן שאל שאלה פשוטה: "מדוע כל עתונאי יכול להיות מומן להופיע בטל-וויזיה כפרשן, ואילו לכתב שידורי ישר"אל אסור להיות פרשן בטלוויזיה או ב"רדיו?"

בתדריך של רוגל נאמר במפורש, שי-אסור לכתבי הרדיו והטלוויזיה להיות פרי-שנים. כתב רוגל: "תפקידם של הרשות ושל עובדיה הוא להניח לקולות השונים לדבר בעד עצמם. כלל זה מפקיע מ"עובדי החדשות את הרשות לשדר פרי-שנות, בעיקר בנושאים של מדיניות פנים, חוץ ובחזון". רוגל מבחין בין אינפור-מציה עובדתית וישירה לניתוח הידיעה, שהם בבחינת כשר לבין פרשנות שהיא בבחינת טרף. הדוגמא שהביא להבהרת אבחנתו, מעני-יגת במיוחד. ניסוחו כמו "המשטרה הת-ייחסה אל המפגינים ביד קשה", הוא

הטלוויזיה

כאנשי פירסום

משום מה סבורים הרבה אנשים ב"ארץ, כי אחד מתפקידיה של הטלוויזיה הוא לשמש מכשיר פירסומת לכל מיני אגודות וולנטאריות, מפעלים ציבוריים ומוסדות למיניהם. כאשר רק מסתבר לגופים אלה ולאנשים המייצגים אותם, כי יש הזמנות שהם יופיעו בטלוויזיה, הם מפעילים כל לחץ אפשרי כדי להפוך אפשרות זאת למציאות.

במיוחד נופלים קורבן לתופעה זו עורכי התוכנית השעה השלישית. כך, למשל, כאשר נודע כי עורכי התוכנית עומדים להגיש תוכנית על הזיווג הסביבתי, היו לחצי תריסר ארגונים ומוסדות תביעות תקיפות לקבל ייצוג בתוכנית. בין אלה היו החברה להגנת הטבע, האגודה לתרבות הדורה, המועצה לארץ-ישראל יפה, המרכז לזיווג אוויר ומינים ומכון הנפט. מובן שאי אפשר להפוך תוכנית ש"נועה לרתק צופים, למסע פירסום לגני-מים ואישים. לעומת זאת, כאשר ביקש מפקח התוכנית, דב שינער, ממזכיר העיר תל-אביב, צבי אביגיא, כי ראש העיר תל-אביב, יהושע רבינוביץ, יחיה על הקו בשעת השידור, במקרה ויחיה צורך להגיב לטענות, נענה בשידור מוחלט. גם סגנו של רבינוביץ, אריאל עמיעד, סירב להשתתף בדיון באמצעות הטלפון. הובהר למפקח התוכנית: או שיראו את הפנים שלהם, או שהם לא ישתתפו בכלל.

משעשעת, כי בכל התדריך כמעט שלא נאמר ולא כלום על מצלמה. זהו תדריך רדיוסוני של טלוויזיוני. מה יכול ללמוד ממנו כתב טלוויזיה האם מותר לו לצלם שוטר מרביץ בהפגנה, או שהוא צריך לחפש אך ורק את השוטר המגיש סיוע ועזרה ראשונה אי ההתייחסות הי-טוטאלית לבעיות הספציפיות של הטל-וויזיה בתדריכו של רוגל, והפכת את המסך-מך כולו לבדיחה.

אלי ניסן ורון ביישי הרחיבו את הי-יריעה בשעת הוויכוח. כאשר ציינו, כי לא פעם מגיעה אף לא כתב אינפורמציה חשובה ומחיימת ביותר, המותרת לפירסום בתנאי קטן אחד: שהידיעה לא תפורסם בשם אימרה. תגובת אלמוג היתה מיידית: "ב"מקרה כזה מוטב שהידיעה לא תשודר." מי שהיכה את אלמוג ורוגל גם יחד היה דן שילון. הוא הביא מארכיון הרדיו ציטוטים משתי כתבות של יותן החדשות, כתבה אחת היתה על שיחות אינונהאר ודהרול, מאת כתב קול ישראל בניוירוק בעבר, שמואל אלמוג; והשניה - על משפט חוטפי ברברקה מאת כתב קול ישראל בפאריס בעבר, נקדימון רוגל. היו אלה שתי כתבות מצויינות, אבל גודשות ומלאות דברי פרשנות.

תדריך

● סרט השבוע (יום ד' 9/2, 20.40) שקרנית - קומדיה רומנטית על שתי אחיות המשתעשעות עם מחזריהן בפא-ריס, כשכל אחת מהן מרבה לשקר יותר מחברתה. בהשתתפות: מארינה ולאדי ר-מאשה מריל.

● קלעים (יום ה' 10/2, 20.20) בי-העדר דיווח על תיאטרוןי ישראל, בגלל תביעות השחקנים מהנהלותיהם לתשלום בעד הופעות בקלעים, מסתפק המוסף הי-תרבותי של הטלוויזיה בשוליים: שימור הריקוד הכורדי - מפעל של גורית קדמן קטעים מערב אופרטות ישנות; קטע מ"מחזור של ז'אן פול סארטר בדלתיים סגורות, המוצג באחד התיאטרונים הי-קטנים; ביקור בביתו של האמן דני קרוון; הצצה במופע הפילהרמונית מוסיקה ויה עם המנצח לוקאס פוס; ודיווח על הסרט הרוסי רחב היריעה מלחמה ושלום. עורך ומפיק: יעקב בינהרצל.

● קונצרט בינה (יום א' 13/2, 21.10) מנחה - תקוה מור. משתתפים: צדנה לב, שלמה ארצי, גדעון גרייף, צמד בנות

מנחה תקוה מור

פנים חדשות - בקונצרט בינה

חמוד ומפתיע: סוזאן ופרן; תמר רוזנפלד, מלחינה זמרת השרה שירים בעלי מילים סקנטייות; להקה חדשה המונה שתי בנות ושלושה גבריים עם גיטארות - להקת האחים והאחיות. להקת השריון ותזמורת הקונצרטינים. שהיא החלק היותר טוב ש"בתוכנית. במאימפיק: יוסי צמה.

● הטלוויזיה על הטלוויזיה (יום ג' 15/2, 20.20) במקום דיון באולפן, יוצר דן סרט תיעודי של הבי.בי.סי. על תולדות הטלוויזיה.

● בידור חו"ל (יום ג' 15/2, 21.10) אהבה נוסח אמריקה.